Грандіозні обшуки на митниці: боротьба з корупцією чи конкуренція "кришувальників"?

Читать на русском
Додати як бажане джерело в Google

Грандіозні обшуки на митниці: боротьба з корупцією чи конкуренція "кришувальників"?

Деякі зі схем контрабанди неможливі без політичного даху. І для боротьби з ними потрібні політичні рішення. Митниця впевнено виграє у податкової боротьбу за звання найскандальнішого органу.

10 лютого СБУ та ДБР оголосили про нову хвилю обшуків, яка торкнулася центрального апарату Державної митної служби та дев'яти регіональних митниць на півночному та західному кордоні: Київської, Житомирської, Рівненської, Волинської, Львівської, Закарпатської, Чернівецької, Тернопільської та Одеської.

Як розкручувався скандал

Нагадаємо, що 2023 рік розпочався з новини про виявлення масштабної корупції у "зерновому коридорі". З січня БЕБ та СБУ повідомили про проведення 30 обшуків в адміністративних приміщеннях Держмитслужби, Одеської митниці та за місцем проживання посадових осіб Держмитслужби. Крім того, з 3 по 31 січня ДБР, СБУ, БЕБ відпрацювали про викриття інших корупційних схем у Житомирській, Київській, Одеській та Рівненській митницях.

Уряд був змушений відреагувати на скандали і 1 лютого провів рокировку у Держмитслужбі. Замість Вячеслава Демченка тимчасово виконувати обов'язки голови служби доручено заступникові голови Сергію Звягінцеву. При цьому Демченко зберіг портфель директора департаменту боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил. Ще одного заступника голови служби Руслана Черкасського відсторонено від виконання посадових обов'язків на час здійснення дисциплінарного провадження, яке має бути проведене Комісією з питань вищого корпусу державної служби до 1 березня.

Того ж вечора чистюю на митниці похвалився Володимир Зеленський у своєму відеозверненні. "Дякую уряду України за оперативне кадрове реагування. Зокрема, сьогодні були звільнені керівники митниці. Мені доповіли, що стосовно частини з цих звільнених розпочаті дисциплінарні провадження", — заявив він. Хоча насправді Черкасського не звільнено, а лише тимчасово відсторонено, ну а Демченка й поготів залишено боротися з контрабандою.

На цьому скандал не вщух. З 3 по 9 лютого ДБР та СБУ повідомили про викриття ще кількох корупційних схем в Одеській та Чернівецькій митницях. І ось тепер вони говорять про наймасштабніщу хвилю обшуків по всій митній вертикалі.

За інформацією ДБР, все це довго готувалося: за останні місяці було проведено велику копітку роботу з виявлення тіньових схем на митниці. Як наслідок, встановлено близько 50 суб'єктів господарської діяльності, які допомагають митникам реалізовувати тіньові схеми. Нині їхню діяльність заблоковано.

За попередніми оцінками, ці схеми щомісяця вимивали з держбюджету до 10 млрд. грн. — третину від того, що має збирати митниця протягом місяця. "Тобто кожна третя гривня з митних зборів йшла в кишені корупціонерів", — констатує ДБР.

Для порівняння зазначимо, що за весь 2022 рік ДБР розкрило на митниці злочини із загальною сумою збитків державі 372 млн грн. У середньому це по 31 млн грн. на місяць. А зараз уже йдеться про викриття схем на щомісячну суму в 300 разів більше — 10 млрд грн на місяць.

Боротьба за крісла та за потоки?

Звичайно, тут постає питання про те, хто стоїть за цим скандалом. За всієї поваги до СБУ та ДБР, вони не цілком самостійні. Як мінімум вони діють під процесуальним керівництвом Офісу генпрокурора. І взагалі сумнівно, щоби про підготовку масштабної хвилі обшуків на митниці не знав ніхто на Банковій.

Із цим питанням безпосередньо пов'язане інше — про мотиви. Можна припустити високі мотиви: на Банковій три з половиною роки чогось чекали, але нарешті вирішили поланати на митниці всі схеми контрабанди. Але можна припустити й мотиви, скажімо так, не надто високі: конкуренція між центрами впливу та боротьба за контроль над корупційними фінансовими потоками.

На користь другої версії говорить насамперед те, що зараз митниця у підвішеному стані. Після кадрової рокировки 1 лютого минуло вже 10 днів, але народу не оголошено, що буде далі.

Цікавий момент відзначає нардеп Ярослав Железняк (фракція партії "Голос"), який очолює тимчасову слідчу комісію Ради з питань економічної безпеки. Його ТСК розслідує, серед іншого, і корупційні схеми на митниці. Так ось, Железняк наголошує, що зміни на митниці вперлися у постать Руслана Черкасського, якого Кабмін не звільнив, а лише відсторонив.

"За інформацією з багатьох джерел, саме йому належало реально керівництво митницею. А головне, його в особистих розмовах чомусь дуже часто називали "системним". Що на сьогодні означає далеко не реформаторські здібності, а саме систему вибудову "впливу" з усіма наслідками. Тому без звільнення цього пана всі інші кадрові ротації скоріше є профанацією", — заявив він увечері 1 лютого.

Наступного дня голова парламентської фракції "слуг народу" Давид Арахамія повідомив, що "вночі Черкасський написав заяву, на наступному КМУ буде проведена". Однак ця заява цинічно ігнорується Кабміном: на засіданнях, яких після 1 лютого пройшло вже кілька (4, 7, 8, 10 лютого), жодних рішень щодо Черкасського так і не було прийнято. "Він і далі ховається на лікарняному", — повсяк Железняк. І наголосив: "По пану Черкасському матеріалів у правоохоронців не те що вагон, а прям потяг. Тому самостійно він точно не самогубця так триматися за посаду після слів президента. Тут питання в тих, хто його прикриває. І хто дав гарантії недоторканності".

Водночас із цікавим визнанням знову виступив Арахамія. В інтерв'ю forbes.ua він заявив, що наразі влада не має списку кандидатів на посаду нового голови Держмитслужби. "Більше того, якщо зазвичай ми маємо багато охочих, то зараз таких кандидатів нуль", — поскаржився він.

Ця заява викликала чимало уїдливої критики. "Коли українські політики кажуть, що "у нас немає бажаючих обійняти цю посаду", це означає — "у нас немає СВОЇХ людей на цю посаду". Але говорити, що в 40-мільйонній країні немає гідного кандидата на посаду голови митниці — це вважати нас усіх дурнями та пройдисвітами", — зазначив, наприклад, фінансовий аналітик Олексій Кущ.

Як мінімум, потрібний конкурс. Про це говорять і Железняк, і голова парламентського комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетьманцев. Але конкурс досі не оголошений, хоча це слід було зробити ще в листопаді 2021 р., коли т.в.о. глави Держмитслужби було призначено Вячеслава Демченка. Поки немає конкурсу, скандали навколо митниці виглядають лише як вияв жорсткої боротьби за контроль над цією структурою, а не свідченням рішучого наміру навести там порядок.

Коли прийде кінець схемам

Проблема, звісно, не лише у керівних кадрах. Боротьба з корупцією на митниці була одним із перших починань Зеленського на посаді президента. Ще 2 вересня 2019 р. він наказав Кабміну: "Забезпечити запуск діяльності Державної митної служби України. Не допустити до роботи в ній усіх старих корупціонерів. Я особисто вам допомагатиму. Термін до 1 грудня 2019 року".

Керівники Держмитслужби за Зеленського мінялися шість разів. Звягінцев уже сьомий на цій посаді. Тому одночасно із конкурсом потрібні політичні рішення для винищення корупційних схем на митниці. Наразі СБУ, ДБР, БЕБ, як і ТСК Железняка, зайнаються митниками та їх спільниками, задіяними у схемах. Але цього замало — треба викоренити самі схеми.

Два роки досліджував митницю Український інститут майбутнього. Він виявив 11 головних схем контрабанди. Деякі з них неможливі без політичного даху. І для боротьби з ними необхідна політична воля, яка має проявитися у політичних рішеннях.

"Про ці схеми знали всі керівники митниці, — повсяк виконавчий директор інституту Вадим Денисенко. — От, наприклад, проста регулярна звірка податкових декларацій з митницями сусідніх держав унеможливлює розмитнення за "вигідним" тарифом. А це не менш за третину всієї контрабанди. Але з сусідами чомусь про це не домовлялися чи не домовилися. Одним словом: схеми відомі. Їх можна мінімізувати протягом 2-3 місяців. Було б бажання".

Для кожної із схем необхідно напрацьовувати свої методи протидії. Універсальний підхід може не дати результату і навіть нашкодити. При цьому використовувати потрібно кожну схему, а не лише деякі з них, залишаючи собі деякі "на кишенькові витрати". І не можна у цій справі покладатися на відомчі інструкції. Необхідні рішення на рівні законів або, як мінімум, постанови Кабміну, щоб вони задавали жорсткі алгоритми дій усій митній вертикалі (центральний апарат — регіональні митниці — митні пости).

А нам натомість показують ефектні видовища типу обшуків та кадрових рокировок, які можуть виявитися не більш ніж переділом сфер впливу. І така боротьба скоріше викликає питання, ніж дає відповіді.

Юрій Вишневський, **опубліковано у виданні** "Ділова столиця"

Теги: Бетманцев Данило | Арахамія Давид | Железняк Ярослав | Зеленский | Звягинцев Сергей | Черкасский Руслан | Денисенко Вячеслав | Гостаможслужба | ДБР | СБУ | Корупція | Корупция | податкова | Налоговая | Митниця | Таможня | обыски | Контрабанда | обыски

Марія Войтенко
ОГЛЯДАЧ НОВИН

12 лютого 2023 г., 15:42 | Переглядів: 5247 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

17.08.2026
5 мільйонів доларів за дрони фірмі з фейковим Octeptic: як «Стрім техно» Конотопського уклала угоду з...
#КПІА #дрони #Схеми

18.08.2026
Друг Бахова Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходки ро...
#СБУ #Рудьковський #Малюк Василь

ЦЕНЗУРА
ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини
По дні | По переглядах | По коментарях
15:54 24 серпня «коаліція охочих» проведе засідання щодо подальшої підтримки України
15:50 Ворожий FPV-дрон атакував авто з гуманітарною допомогою на Запоріжжі: є поранений
15:24 На Львівщині водій намагався ввезти незадекларовані препарати на 2,2 мільйона гривень: суд конфіскував товар
15:18 У Пермі горить великий НПЗ «Лукойл»: Генштаб підтвердив удар українських сил
15:13 У Ковелі працівник ТЦК підрізав скутерниста: чоловік врізався в паркан
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
15:07 У Львові на переході BMW збила чоловіка та його 8-річну доньку: обоє в лікарні
15:01 Організатор схеми «Форрест Гамп», проросійський нардеп Столар уникає покарання, поки виконавці йдуть під суд
12:55 Трамп не підтримав прохання Зеленського щодо Starlink для ударних дронів — FT
12:49 Мати померла, а батька мобілізували: Лубінець допоміг повернути чоловіка до двох дітей
12:43 ВАКС відмовив засідання в справі Микитася: САП просить 200 мільйонів гривень застави
12:37 Пенсіонерка організувала підпільне казино на Хмельниччині; в неї знайшли понад 400 тисяч
12:32 Поліція показала відео примусової мобілізації чоловіка в центрі Києва
12:26 «Холодно буде всюди»: експерт оцінив доцільність виїзду з міст до сільської місцевості під час зими
12:21 В Одесі СБУ викрила «кротів» ГРУ РФ серед командирів спецназу Нацгвардії
12:15 «Я залишився зовсім сам»: злочинік розповідає після затримання батька правійкиками ТЦК
12:10 «Державна чи приватна розмова»: на Буковині посварилися через використання мови країни-агресорки
12:04 Скандал у «Сенс Банку»: Пишного та НБУ звинувачують у покриванні корупції та відмиванні грошей
11:58 Перелом носа та контузія ока: дочка Олі Полякової показала наслідки нічної ДТП в Одесі
11:52 Україна нарощує енергопотужності: до кінця року планують вийти на 21,4 ГВт
11:47 Південь Франції накрили потужні грози: зафіксовано рекордні для серпня опади
11:41 ВАКС сьогодні обиратиме запобіжний захід екс-заступниці глави ОП Ірині Мудрій
11:38 Мільйонні виплати за фіктивну службу: на Закарпатті судитимуть екскомандира батальйону та його підлеглу

Теги новин
COVID-19 агрессия России Атаки Война Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Киев коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты оккупанты Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування
Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?
- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати
Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

0.042787